

LBRIS

We know
books.

Florin-Constantin Guga

FREERIDE

E I K O N

București, 2023

1. AȘTEPTAREA	9
2. OFERTA	29
3. REGĂSIREA	41
4. PRINTRE COPACI	55
5. O ÎNTÂLNIRE ÎN TREN.....	69
6. PRINSENTUIN	79
7. 'CLAIR DE LUNE'	96
8. DIN ALTĂ LUME.....	102
8.1. ١	102
8.2. ٢.....	103
8.3. ٣.....	105
9. PEREȚII ALBI	107
10. UN NOU VENIT	126
10.1. ξ	146
11. CAPTIVI	149
12. EVADAREA	160
13. ÎNCERCUIREA.....	174
14. ٥.....	181
15. EPILOG.....	184

Așteptarea

Dimineată. Orașul olandez își dormea încremenirea în muțenia începutului de zi, într-o alternanță de lumină și întuneric, de străzi luminate puternic și alei pierdute-n beznă, undeva în spatele caselor de cărămidă. Între timp, soarele se chinuia timid să răsară, iar ochii celor abia ieșiți din case sorbeau lacom fotonii rătăciți, prinși în țesătura deasă a întunericului care ascundea detaliile ca un vâl, oferind imaginației șansa unui ultim salt. În liniștea acelei dimineți, umbre apăreau și dispăreau fără urmă, și-n toată acea agitație mută, neașteptat, la parterul unei case oarecare, o ușă se deschise și se închise, răsunând puternic.

Al ieși din casă, își dezlegă bicicleta și, printr-o curbă largă, se alătură întregului val de bicicliști care pedaleau cadentat. Aceștia avansau uniform, dar el simți nevoia să rupă ritmul, accelerează plin de entuziasm și execută câteva curbe largi. Observă lumina difuză ce se revărsa peste căsuțele cochete de cărămidă roșie și, ajuns pe pod, se

concentră să audă Dommelul, râu ce curgea liniștit și discret ca în fiecare dimineață. Își continuă drumul printre zgârie-norii Eindhovenului, pestrițe clădiri de sticlă într-un peisaj mai mult rural și, fără nicio avertizare, cuprins de entuziasmul proaspăt al dimineții, exclamă un „Ram pam pam”, ieșire ce stârni stupoare printre bicicliști.

În zona gării, cei sosiți descălecau agil de pe biciclete, le abandonau legate cu un lacăt de primul suport disponibil și se grăbeau să prindă trenul care să-i poarte spre locul de muncă. Însă de data aceasta intrarea în gară era aproape blocată de șiruri de autobuze. Al intră în gară, își scană cardul pentru validare, barierele de la intrare se deschiseră automat și el porni spre linia 5 printre călătorii agitați. Între timp, la difuzor o voce anunță că trenurile nu circulă spre Amsterdam, în zona Utrecht calea ferată nu era funcțională. Pe scările rulante, în fața lui, un cuplu format din doi bătrâni urca spre același peron. Bătrânul se întoarse și se uită la Al, îl privi vreme de câteva clipe și îi spuse în cea mai clară engleză:

‘You’re not from here, but I tell you, young people commit suicide, all the disruptions are due to people jumping in front of the train!’¹

Al se blocă, dar își reveni după câteva secunde și își exprimă mirarea:

¹Nu ești de aici, dar crede-mă, tineri se sinucid, toate întreruperile astea sunt cauzate de cei care sar în fața trenului!

'In this beautiful country? I can hardly believe it!'²

'I tell you! I tell you!' adăugă ferm bătrânul și se întoarce.³

Ajuns pe platformă, Al se distanță de cei doi și privi uimit împrejur: întreaga zonă era aglomerată și cei câțiva lucrători NS⁴ îmbrăcați cu salopete fosforescente abia aveau timp să răspundă asaltului continuu de întrebări. Își făcu loc printre călători și întrebă în olandeză pe unul dintre cei îmbrăcați în salopetă fosforescentă:

'Sorry, kunt u mij helpen, hoe kan ik naar Vught gaan?'⁵

'Dat weet ik niet, u moet dat aan deze man vragen', îi răspunse lucrătorul de la NS, arătând spre o altă salopetă, care abia se vedea din încercuirea călătorilor.⁶

Se apropie de cel indicat și auzi întrebarea unui alt călător:

'Hoe kan ik Amsterdam bereiken?'⁷

Lucrătorul NS răspunse răspicat, încercând să cuprindă cu privirea pe cât mai mulți dintre cei care erau în jurul lui:

²În țara aceasta minunată? Nu pot să cred asta!

³Îți zic eu! Îți zic eu! adăugă ferm bătrânul și se întoarce.

⁴Nederlandse Spoorwegen - Căile Ferate Olandeze

⁵Scuzați-mă, mă puteți ajuta? Cum pot ajunge la Vught?

⁶Nu știu, trebuie să-l întrebați pe omul acela, îi răspunse lucrătorul de la NS, arătând spre o altă salopetă care abia se vedea din încercuirea călătorilor.

⁷Cum pot ajunge la Amsterdam?

'U moet naar Rotterdam met de trein van spoor 6 en daar overstappen. Er rijden geen treinen tussen Den Bosch en Urecht.'⁸

În tăcerea ce urmă răspunsului, Al prinse un moment favorabil și întrebă:

'Goedemorgen, mag ik even vragen, hoe kan ik naar Vught gaan?''⁹

Lucrătorul așteaptă, se uită la el și la cei din jurul lui și îi răspunde:

'Neemt u deze trein', arătând spre linia 5, 'deze train gaat tot Boxtel. Darnaa, neemt u de bus.'¹⁰

'Dankuwel', răspunde Al și se întoarce spre linia indicată.¹¹

Sprinterul¹², vopsit în culorile NS galben-albastre-albe, intră în gară, lent, puțin câte puțin, ignorând agitația de pe platformă și întârzierea cu care sosea: pe ecranul peronului scria cu roșu +5 minute. Trenul opri și călătorii se înghesuiră la ușile fiecărui vagon. După câteva momente de așteptare, ușile se deschiseră larg și vagoanele goale îi absorbiră pe cei din stație ca un burete. Apoi

⁸Trebuie să luați trenul de la linia 6 până la Rotterdam și schimbați acolo. Nu circulă niciun tren între Den Bosch și Utrecht.

⁹Bună dimineața, vă deranjez cu o întrebare, cum aș putea ajunge la Vught?

¹⁰Luați trenul acesta, arătând spre linia 5, acesta se oprește la Boxtel. De acolo, luați autobuzul.

¹¹Vă mulțumesc, răspunde Al și se întoarce spre linia indicată.

¹²Tip de tren care oprește în toate localitățile.

un fluier scurt străpuse zumzetul peronului, ușile se închiseră și trenul porni.

Al porni prin vagoane în căutarea unui loc liber. Își intersectă privirea cu câțiva călători și aceștia îi zâmbiră prietenos. Scaunele albastre de clasa a II-a nu ofereau prea multă variație, cu excepția celor înălțate. În afara locurilor de clasa a II-a, mai erau locuri de clasa I, două compartimente, situate în primul și ultimul vagon al trenului. De culoare roșie, aceste locuri erau separate de restul trenului printr-o ușă glisantă care se închidea automat. Se uită câteva clipe la locurile de clasa I, de obicei neocupate, și se gândi cum s-ar simți dacă s-ar așeza acolo. Îi veniră în minte cuvintele țarc elitist, cocoțat, înghesuit, stingher... Locurile de clasa a II-a începură să se ocupe, așa că își alese un loc înălțat de clasa a II-a și privi prin bezna de afară peisajul perfecțiunii încremenite: pădurile plantate la linie, iarba tăiată și încadrată de canale, vacile ce pășteau plictisite în platul peisaj fără de sfârșit. Își aminti cum sunt trenurile la el acasă, compartimente separate de șase locuri în care, dacă ai noroc, ești singur și poți visa în voie...

... ultima dată fusese acasă în noiembrie. Trenul de la Cluj spre Vatra Dornei șerpuia cadentat. Nu era singur în compartiment, ceilalți vorbeau și el asculta relaxat. Își aminti de cele câteva ocazii în care auzise vorbindu-se românește în centrul aglomerat al Eindhovenului. De fiecare dată avea nevoie de un timp de acomodare și efortul necesar înțelegerii era mai mare, ca și cum spațiul ar

modela într-atât de puternic sunetele că limbajul și-ar pierde din consistență și ar deveni altul. Acum totul era atât de ușor, asculta și se uita pe geam, urmărind contururile dealurilor împădurite. Nu se gândea la nimic, era pierdut în această contemplație care îl absorbea ca un vis. Noaptea se așeza treptat peste dealuri și compartimentul de șase locuri începea să se umple. Câțiva călători mergeau la Suceava, câțiva la Iași, el era singurul care se oprea la Vatra Dornei. Între timp, în compartiment se porniră discuții pe subiecte diverse, despre politică, despre greutățile de zi cu zi, despre sărăcia din țară și despre munca în străinătate. Cele câteva teme principale alternau și se completau, iar tonul călătorilor varia, între nemulțumire, resemnare, speranță și umor. Dar pentru Al toate acestea erau undeva acolo, în exterior, și el își continua contemplația, în timp ce trenul se legăna cu pas sonor și larg ce predispunea la somn. Nici nu simți că i se închid ochii și deodată toată realitatea lui deveni aceea a unui simplu copil care se joacă pe maidan cu alți copii:

Peste satul de țară cu drumuri colbuite și grădini fumegânde, bezna cobora mirosind a frunze arse amenințând libertatea celor mici. Ei continuau să se joace, dându-și totodată seama de ceasul acela înaintat care începea să ticăie asupra întregului sat și asupra lor, subtil, oferindu-le dintr-o dată bucuria jocului și tristețea sfârșitului. Jocul îi cuprinse și mai mult, încercând să înscrie printre cele două pietre ce țineau loc de poartă. Se agitară și mai tare și, după câteva încercări nereușite,

LBRIS

We know
books

unul dintre copiii mai mari șută cu sete direct spre poartă... El abia zări cu coada ochiului mingea... După nici o clipă, căzu din picioare, simți gustul aspru de nisip al colbului amestecat cu sânge.... Mai auzi doar râsul zgomotos al celorlalți, dublat de lătratul îndepărtat al unor câini...

Abia conștientiză lovitura violentă și căderea în colbul uscat că visul se încheie subit. Se trezi și privi nedumerit în jur, observând că e singur în compartiment și privi speriat spre bagaje, dar acestea erau la locul lor. Trenul se apropia de Vatra Dornei, iar prin noaptea de afară abia se deslușeau casele răsfirate pe dealuri, ascunse în negură. Fumegau răbdător, de parcă aici povestea lumii nu se va încheia niciodată. Privind pe geam, își aminti o discuție pe care o avusese cu o colegă la un seminar Dojo de *Cultural awareness*¹³. Vorbind despre România, olandeza îi mărturisi că fusese acolo pentru câteva zile, în vacanță:

'We went to Sibiu, to Fagaras mountains. It was very beautiful!' exclamă ea.¹⁴

'What did you like more? What was your impression?' reacționează Al.¹⁵

'If I tell you, please, don't be offended.'¹⁶

¹³Înțelegere și cunoaștere culturală

¹⁴Am fost la Sibiu și în munții Făgăraș. A fost foarte frumos! exclamă ea.

¹⁵Ce ți-a plăcut mai mult? Cum ți s-a părut? reacționează Al.

¹⁶Dacă îți spun, te rog să nu te superi.

'I am very interested to hear your opinion!'¹⁷

'Well, it is a very beautiful country, but the people are a bit tardy. Poor people, third world country, poor houses and means of living. It is very different when compared to the Netherlands. It's nice to go there for a couple of days, but I would never live there.'¹⁸

Atunci s-a simțit stânjenit, a fost ușor frustrat, dar acum toate acestea nu mai contau. Trenul se apropia de stație și trebuia să coboare. Apucă rucsacul și privi cu emoție pe fereastră. Micul oraș de munte era pustiu. Ora 21 și nici țipenie de om pe străzi. Coborî scările trenului, traversă calea ferată și porni agale spre casă. Trecu mai întâi podul peste râul Dorna și privi lung în dreapta. Părăsit, cazinoul, își etala degradarea nonșalant, o umbră în care viața orașului de altădată își strângea împlinirea apusă. Străbătu alei luminate de felinare palide și intră în parc. După câțiva metri se opri și se uită în sus: în întunericul acela dens, stelele începeau să sclipească timid. Simți un fior și recunoscu zâmbind frica de întuneric din copilărie, când bunicul îl trimitea după lapte și trebuia să urce până în deal la Silvia. De multe ori se întorcea fugind, fără lapte și fără

¹⁷Sunt foarte interesat de părerea ta!

¹⁸Ei bine, este o țară frumoasă, dar oamenii sunt un pic înapoiți. Oameni săraci, țară din lumea a treia, case sărăcicioase și nivel de trai scăzut. În comparație cu Olanda, este foarte diferit. E plăcut să te duci acolo pentru câteva zile, dar nu aș trăi niciodată acolo.

curajul de a mai încerca. Atunci bunicul îl lua cu el și liniștea povestindu-i cu vocea lui baritonală pățanii de la vânătoare. Iar acum, pe măsură ce înainta prin parc, frica de demult se contura diafan, prizonieră amintirii care îl unea atât de puternic sub același cer înstelat pe cel de acum cu cel de atunci.

Ajuns în fața casei, sună scurt de trei ori, înăuntru se auziră câțiva pași grăbiți și ușa de la intrare se deschise larg. Bunica exclamă ceva, îl îmbrățișă cu bucurie, îl pupă și îl pofti la masă. Între timp, apăru și tatăl lui și cei trei începură să povestească. Anul acela era o recoltă incredibilă de mere și toți dornenii se străduiau să le strângă înainte să vină gerul. După ce mănca, se lăsă așadar condus spre camera în care erau depozitate merele. Tatăl deschise ușa, cei doi intrară în întunericul rece al camerei, neonul pâlpâi de câteva ori timid ca în cele din urmă să lumineze puternic. Sprijinit de soba veche de la intrare, privi înăuntru: în mijlocul camerei se distingea o masă, iar în colțurile opuse ale camerei se aflau două paturi. Pe acestea, într-o dezordine izbitoare, erau adunate obiecte din cele mai diverse: o orgă prăfuită, o chitară, hârtii, plăpumi. În fața bibliotecii înalte desfășurate de-a lungul și de-a latul peretelui opus intrării, puzderie de mere: pe ziare sau așezate în lăzi, camera era plină cu mere, galben-roșiatic, unele mai mari, altele mai mici, unele roșii, altele cu forme ciudate.

'Hai, ia și încearcă! Ce putem face cu așa bogăție de mere?' spuse tatăl, încercând să cuprindă într-un gest

toate merele din cameră.

A doua zi, spre seară, Al se duse în vizită la vecinul matematician. Deschise poarta ce era prinsă cu un lacăt fals, intră în casă, urcă scările și ajunse la etaj. Acolo, în întuneric, o umbră cu căciulă pe cap căuta ceva.

'Bună seara!'

'Lazăr! Ce faci, domnule, ce te aduce pe la noi? Este joi, ți-ai dat demisia?'

'Nu, am venit să o văd pe bunica. Alaltăieri a împlinit 94 de ani.'

'Știu! Și eu am felicitat-o acum câteva zile.'

Se uită împrejur, merele rotunde se distingeau pe po-dea în lumina slabă a stâlpilor de afară.

'Și dumneavoastră ați câștigat loteria merelor?'

'Da, e plin de mere și nu am unde să le pun...'

'Cu ce vă pot ajuta?'

'Noi am strâns toată ziua. Acum ceilalți se odihnesc. Eu am rămas să pun merele în lădițe, dar nu am lădițe. Nu prea am timp, dar trebuie! Așa că mă duc în cămară, dacă vrei, vino și tu...'

Cămara era o anexă în spatele casei, în care un bec alb-chior lumina intermitent încăperea plină de coșuri cu mere, găleți cu diverse și unelte atârinate pe pereți.

'Și la taică-miu e plin de mere! Nu-mi amintesc vreodată să fi pățit așa', spuse Al uitându-se de jur împrejur.

'Uite, ține aici, te rog. Încearcă să strângi șuruburile.'

Mai întâi au strâns șuruburile lădițelor vechi, apoi au sortat merele. Frigul din cămară se estompă treptat și la